

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobkyně: **M. T. T.**, zast. Mgr. Pavlínou Zámečnickovou, advokátkou se sídlem Moravské náměstí 754/13, Brno, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha, **za účasti:** N. D. L., zast. Mgr. Pavlínou Zámečnickovou, advokátkou se sídlem Moravské náměstí 754/13, Brno, o kasační stížnosti žalobkyně a osoby zúčastněné na řízení proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 1. 2026, č. j. 33 A 34/2025-31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobkyně **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Řízení o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení **se zastavuje**.
- III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti žalobkyně **nepřiznává**.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti žalobkyně.
- V. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) a osoba zúčastněná na řízení domáhaly zrušení v záhlaví označeného rozsudku, kterým Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) zamítl žalobu stěžovatelky proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 8. 2025, č. j. MV-121346-4/SO-2025. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla odvolání stěžovatelky a potvrdila rozhodnutí ze dne 10. 6. 2025, č. j. OAM-12103-30/TP-2024, kterým Ministerstvo vnitra zamítlo žádost stěžovatelky o vydání povolení k trvalému pobytu, neboť stěžovatelka nesplnila podmínky stanovené § 87h zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

[2] Stěžovatelka dne 29. 4. 2024 podala žádost o trvalý pobyt jako občanka třetího státu, která je rodinnou příslušnicí občana Evropské unie po 5 letech nepřetržitého pobytu na území. Občanem Evropské unie, k němuž svou žádost stěžovatelka vztahovala, byla osoba zúčastněná na řízení –syn stěžovatelky, jenž je občanem České republiky, který měl ke dni podání žádosti 20 let a o kterého měla stěžovatelka pečovat. V prvostupňovém rozhodnutí Ministerstvo vnitra žádost stěžovatelky zamítlo, jelikož k datu vydání rozhodnutí syn stěžovatelky dosáhl věku 21 let, a tudíž nebyla splněna již první podmínka § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Ministerstvo vnitra se dále zabývalo i ostatními variantami, kdy by stěžovatelka mohla být považována za rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců, nicméně dospělo k závěru, že stěžovatelka žádnou z nich nenaplnila.

[3] S tím se ztotožnila i žalovaná v odvolacím rozhodnutí, která potvrdila, že věk syna stěžovatelky byl správně posuzován ke dni rozhodnutí prvostupňového správního orgánu, a nikoliv ke dni podání žádosti, jak dovozovala stěžovatelka. Ohledně v odvolání tvrzeného zásahu do práva na soukromý a rodinný život žalovaná uzavřela, že nedojde k zásahu nepřiměřenému, jelikož syn nesdílí se stěžovatelkou společnou domácnost a navštěvují se přibližně jedenkrát za týden. I kdyby však společnou domácnost sdíleli, neudělení konkrétního pobytového oprávnění není takovým zásahem, který by byl v rozporu s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“).

[4] Proti rozhodnutí žalované stěžovatelka brojila žalobou, kterou krajský soud podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl. Krajský soud nejprve konstatoval, že rozhodnutí správních orgánů netrpí vadou nepřezkoumatelnosti. Stejně tak nespatořoval pochybení ani v tom, že synovi stěžovatelky správní orgány nepřiznaly postavení účastníka řízení, neboť podle § 168 odst. 6 zákona o pobytu cizinců je účastníkem řízení o žádosti pouze žadatel (stěžovatelka). K námitce, že správní orgány měly posuzovat splnění podmínek žádosti (konkrétně věk syna stěžovatelky) ke dni jejího podání, a nikoliv ke dni rozhodování, krajský soud odkázal na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které je třeba splnění podmínek žádosti hodnotit na základě skutkového stavu v okamžiku rozhodnutí správních orgánů. Současně krajský soud poznamenal, že ani excesivní délka správního řízení nepostačuje k prolomení této zásady. K poslednímu žalobnímu bodu krajský soud uvedl, že hodnocení přiměřenosti zásahu do práva na soukromý a rodinný život bylo na místě, správní orgány jej však provedly a správně konstatovaly, že neudělení trvalého pobytu stěžovatelce takový zásah nepředstavuje; nemožnost návratu stěžovatelky do ČR kvůli omezení přípustných podaných žádostí na zastupitelském úřadě ČR ve Vietnamu vyhodnotil jako spekulativní a předčasnou.

[5] V kasační stížnosti stěžovatelka zopakovala svou argumentaci ohledně toho, že věk jejího syna měl být posuzován ke dni podání žádosti. Odkázala přitom na judikaturu Soudního dvora EU (rozsudek ze dne 12. 4. 2018 ve věci C-550/16) týkající se práva na sloučení rodiny nezletilých uprchlíků, kdy Soudní dvůr dovodil, že je třeba jejich věk posuzovat již ke dni podání žádosti, jinak by mohla nastat situace, kdy by se s totožnými uprchlíky zacházelo různě čistě v závislosti na délce správního řízení. Stěžovatelka též poukázala na neúměrnou délku správního řízení (více než 13 měsíců, namísto zákonem stanovených 60 dnů), v jejímž důsledku dosáhl syn stěžovatelky věku 21 let ještě v průběhu řízení. Následně stěžovatelka rozporovala posouzení správních orgánů i krajského soudu ve vztahu k přiměřenosti zásahu do práva na soukromý a rodinný život. Podle stěžovatelky

pokračování

její syn od doby, co ztratil práci, pobývá převážně v její domácnosti. Zároveň mu poskytuje jak finanční, tak i psychickou podporu, jelikož její syn je od svých cca 16 let závislý na drogách (marihuana, pervitin), přičemž její přítomnost je zásadní pro možnost jeho vyléčení. Stejně tak správní orgány i krajský soud dostatečně nepřihlédly k délce pobytu a hloubce integrace stěžovatelky, včetně toho, že ve Vietnamu nemá žádné reálné vazby. Závěrem kasační stížnosti stěžovatelka upozornila na to, že poukaz na předčasnost a spekulativnost námitky nemožnosti získání nového pobytového oprávnění prostřednictvím zastupitelského úřadu v zemi původu je nepřipadný; krajský soud pominul, že nařízení vlády č. 220/2019 Sb. stanoví maximální počet žádostí o zaměstnanecké karty a dlouhodobá víza za účelem podnikání.

[6] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti pouze krátce odkázala na správní rozhodnutí obou stupňů i rozsudek krajského soudu a navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

[7] Nejvyšší správní soud (NSS) nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatuje, že kasační stížnost je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelka je zastoupena advokátkou. Poté, vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost proti rozhodnutí ve věci, ve které rozhodoval specializovaný samosoudce, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle uvedeného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[8] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znak tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech, v nichž o žalobě rozhodoval specializovaný samosoudce, přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost predestírá k rozhodnutí především otázku okamžiku, ke kterému má být posuzováno splnění podmínek pro udělení trvalého pobytu, a taktéž otázku zohlednění přiměřenosti zásahu do práva na soukromý a rodinný život, včetně (ne)přezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Uvedené otázky ovšem v daném případě podle přesvědčení NSS nezasluhují pozornosti z důvodů ad (1) až (4) kritérií přijatelnosti. Nejedná se o otázky, které by dosud nebyly v judikatuře řešeny, resp. byly řešeny rozdílně či vyžadovaly učinit judikaturní odklon; rovněž tak se nejedná o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. Naopak krajský soud posoudil případ stěžovatelky zcela v souladu s konstantní judikaturou, od které NSS neshledal důvodu se odchýlit, a proto dospěl k následujícímu závěru.

[10] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[11] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval nepřezkoumatelností rozsudku krajského soudu. Z ustálené judikatury vyplývá, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal soud za rozhodný, jakým způsobem postupoval při utváření právního závěru a proč považuje argumentaci účastníků řízení za (ne)správnou (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, nebo rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, č. 244/2004 Sb. NSS, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-75, a ze dne 30. 1. 2014, č. j. 7 Ans 16/2013-39).

[12] Nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu spatřuje stěžovatelka v izolovaném posouzení jednotlivých kritérií přiměřenosti a současně kusému závěru ohledně její argumentace stran možnosti získání nového pobytového oprávnění v ČR. K tomu NSS uvádí, že se krajský soud s přiměřeností dopadů rozhodnutí správních orgánů souhrnně vypořádal – a to dokonce nad rámec toho, k čemu byl v daném případě povinen (podrobněji viz dále); rozsudek krajského soudu tak netrpí vadou nepřezkoumatelnosti. To, že stěžovatelka se závěry krajského soudu nesouhlasí, neznamená, že je jeho rozsudek nepřezkoumatelný. Podstatné je, že krajský soud námitku týkající se přiměřenosti nepominul a její podstatu dostatečně vypořádal při zohlednění relevantních skutkových i právních okolností věci.

[13] Pokud jde o námitku, k jakému okamžiku měl být posuzován věk osoby zúčastněné na řízení, v judikatuře NSS je dlouhodobě ustálený závěr, že je rozhodující skutkový a právní stav v době vydání rozhodnutí (viz např. rozsudky ze dne 7. 4. 2011, č. j. 1 As 24/2011-79, ze dne 3. 3. 2016, č. j. 7 Azs 322/2015-43, či ze dne 4. 2. 2021, č. j. 1 Azs 500/2020-24 – zejména body [21] a [22] a v nich citovaná judikatura). Stěžovatelkou odkazovaný rozsudek Soudního dvora (ve věci C-550/16) je v tomto případě nepřiléhavý, jelikož jeho podstatou je právo na sloučení rodiny nezletilého uprchlíka bez doprovodu požívajícího zvláštní ochrany na základě směrnice 2003/86/ES, což není bez dalšího přenositelné na nyní posuzovanou situaci, kdy jde o povolení pobytu rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie ve vazbě na směrnici 2004/38/ES; jde tedy o jiný právní rámec, jenž byl do zákona o pobytu cizinců implementován mj. právě v § 15a, který definuje, kdo je rodinným příslušníkem občana Evropské unie; tím stěžovatelka v době vydání rozhodnutí evidentně nebyla a na věci nic nemění ani délka správního řízení. Jakkoliv NSS souhlasí se stěžovatelkou, že správní řízení trvající 13 měsíců je nepřiměřeně dlouhé, na věci to nemůže nic změnit už jen proto, že syn stěžovatelky dosáhl věku 21 let dne 16. 6. 2024, tedy ještě během 60denní lhůty pro vydání rozhodnutí podle § 169t odst. 6 písm. h) bod 3 zákona o pobytu cizinců, která uplynula teprve dne 8. 6. 2024.

[14] Nejvyšší správní soud se rovněž v minulosti zabýval i otázkou posuzování přiměřenosti zásahu do práva na soukromý a rodinný život v rámci žádosti o pobytové oprávnění. Dovodil, že zásadní podmínkou pro to, aby přiměřenost mohla být zohledněna, je naplnění účelu pobytového oprávnění, o něž účastník řízení žádá. V případě, že tento účel není naplněn, nelze jej prostřednictvím institutu soukromého a rodinného života překlenout; viz k tomu *mutatis mutandis* rozsudek NSS ze dne 27. 3. 2020, č. j. 5 Azs 320/2019-38, nebo rozsudek NSS ze dne 12. 5. 2020, č. j. 5 Azs 373/2019-44, podle něhož platí: „Pokud stěžovatel v daném případě prokazatelně nesplňuje účel pobytu,

pokračování

nemůže spoléhat na institut soukromého a rodinného života. Na uvedených závěrech nic nemůže změnit ani délka pobytu v České republice; tyto skutečnosti samy o sobě nemohou bez přistoupení dalších okolností znamenat vytvoření takových vazeb, z nichž by bylo možné dovodit nepřiměřený zásah napadeného rozhodnutí do rodinného a soukromého života stěžovatele“ (bod [20]).

[15] K témuž závěru dospěl i rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 5. 11. 2025, č. j. 8 Azs 99/2023-65, č. 4717/2026 Sb. NSS, podle něhož cizinec nemůže získat pobytový titul, o který žádá, nesplňuje-li jeho účel (bod [45] odůvodnění rozsudku rozšířeného senátu). Účelem pobytového titulu, o který stěžovatelka žádala, bylo sloučení rodiny se svým synem, který měl být jejím rodinným příslušníkem ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců. Není sporu o tom, že ke dni vydání prvostupňového rozhodnutí ovšem syn stěžovatelky již dovršil 21 let. Nebylo tudíž třeba dále zkoumat podmínku skutečné péče stěžovatelky o syna [viz § 15a odst. 1 písm. b)], jelikož obě podmínky musejí být splněny kumulativně. Je tedy zjevné, že stěžovatelka daný účel pobytu (tj. sloučení rodiny z titulu rodinného příslušníka občana EU) nenaplnuje, a tudíž se nemůže důvodně dovolávat nepřiměřenosti dopadů zamítnutí žádosti o trvalý pobyt do svého soukromého a rodinného života. Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že se správní orgány zabývaly i tím, zda stěžovatelka není rodinným příslušníkem osoby zúčastněné na řízení z jiného důvodu dle § 15a zákona o pobytu cizinců, zejména zda naopak stěžovatelka není závislá na péči syna o ni samotnou – srov. § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Dospěly však k závěru, že tomu tak není a sama stěžovatelka s jejich úvahami nijak nepolemizuje.

[16] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že dosavadní judikatura poskytuje dostatečné řešení námitek uplatněných v kasační stížnosti a zároveň kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, ani nebylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. Z těchto důvodů kasační stížnost stěžovatelky ve smyslu § 104a s. ř. s. jako nepřijatelnou odmítl (výrok I.).

[17] Osoba zúčastněná na řízení podala kasační stížnost současně se stěžovatelkou. Nejvyšší správní soud je usnesením ze dne 20. 2. 2026, č. j. 5 Azs 30/2026-6, vyzval, aby každá z nich zaplatila soudní poplatek za kasační stížnost ve výši 5 000 Kč, a řádně je poučil o následcích nesplnění této výzvy. Uvedené usnesení bylo zástupkyni stěžovatelky a osoby zúčastněné na řízení doručeno ve středu 25. 2. 2026. Posledním dnem pro zaplacení soudního poplatku tak byl čtvrtek 12. 3. 2026. Stěžovatelka soudní poplatek ve stanovené lhůtě řádně zaplatila, osoba zúčastněná na řízení tak však neučinila. Vzhledem k tomu, že osoba zúčastněná na řízení v soudem stanovené lhůtě soudní poplatek za kasační stížnost neuhradila, Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo, než řízení o její kasační stížnosti podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s. zastavit (výrok II.).

[18] Při rozhodování o nákladech řízení Nejvyšší správní soud vycházel z usnesení svého rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, podle něhož je odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského soudu. Výrok o náhradě nákladů řízení tedy opírá o § 60 odst. 1 (nikoli odst. 3) ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaná měla ve věci úspěch, měla

by tedy vůči neúspěšné stěžovatelce právo na náhradu nákladů, které v řízení o kasační stížnosti důvodně vynaložila. Ze spisu však nevyplývá, že by jí v tomto řízení jakékoli náklady nad rámec běžné administrativní činnosti vznikly, proto jí soud jejich náhradu nepřiznal (výrok III.).

[19] Osobě zúčastněné na řízení nebyla uložena žádná povinnost, v souvislosti s jejímž plněním by jí vznikly náklady. Stejně tak nebránila proti neúspěšné stěžovatelce své právo, které by jí vyplývalo z rozhodnutí napadeného žalobou (žádné takové právo osobě zúčastněné na řízení z rozhodnutí nevyplývalo). Nejvyšší správní soud proto podle § 60 odst. 5 s. ř. s. rozhodl tak, že osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti stěžovatelky (výrok IV.).

[20] Vzhledem k tomu, že bylo řízení o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení zastaveno, nemá podle § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. žádný z účastníků řízení právo na náhradu jeho nákladů (výrok V.).

P o u č e n í :

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 21. května 2026

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu